

M A G Y A R K U R I R

Indült Bécsből, Pénteken, September 1-sőjén, 1826.

Görög Ország.

Illy sok várokozás után végezetre hiteles tudósítások érkezének Görög országnak jelenlévő állapotjáról. Az Augustus 26-dikán költ Triesti Observator, a' következőket jelenti: — „

„E' hónap' 21-dikén egy szava-bévehető útas érkezett-meg ide a' tengerről, a' ki mindennek szemmel látott tanuja volt, a' mit itt mond. Ezen útas az Archipelagusról, 's utóbb megnevezve Syrából jött, a'-honnét Jul. 31-dikén indult útnak. Ő, mint Útas egy Cs. K. hajón ülvén, ezzel Jul. 22-dikén Nápoli-di-Románia' kikötőhelyében tartózkodott. A' hajó vasmatskákon állott. Nápoliban ekkor 10,000 emberekből álló Görög sereg találtatott a' Kolostróni vezérlése alatt, ki azt sürgette hogy menjenek elejibe Ibrahimnak, kiről olly tudósítások érkeztek vala, hogy Nápoli felé folytatná útját: hanem a' seregek nem állottak kívánságára, azt mondván, hogy ők nem távoznak-el Nápolinak falai között, mint hogy ennek oltalmazására szánták-el magokat, és nem arra, hogy a' szabad mezőn ütközzenek-meg Ibrahimmal. — Nápoli várfalai mellett nagyon sok elnyomórodott Görög háznépek tanyáznak, holmi szegény katonakajbákban, kik Moréának belső részeiről elfutván, itt kerestek magoknak menedéket.

„Nápoli vára bővölködik eleség' és hadi készületek dolgában. Ugyan ezen útas a' mondott hajóval Jul. 23-dikán Nápoli-di-Malvásia előtt egy Anglus Brigantinnel találkozáván ennek Kapitánya né-

kiek azt mondta, hogy a' Brigantine, hadi szükséges készületekkel van terhelve, 's hogy ő ezeket Nápoli-di-Romániába szállítja Londonból, a'-honnét 44 napok előtt evezett-el. Ezen Brigantine Jul. 24-dikén Tínohoz kikötött, a'-hol ekkor az Austriai hadi hajós sereg' fő vezére Generális Marqui Pauluzzi is tartózkodott vasmatskákon, két Cs. K. Frégátokkal a' Bellonával és Hébével, 's a' Korvettével Károlinával 's egy Gályával. Itt látták a' Sachturi vezérlése alatt lévő és öt Gyujtókkal együtt 27 hajókból álló Görög hadi hajós sereg-osztályt, a' melly éppen ekkor jó erős északi széllel evezvén, hasonlóképpen oda Tínohoz Nikolo nevű falu mellé a' Cs. K. Frégáttól és a' Korvettétől Károlinától nem messze hánytaki vasmatskáját és megállapodott. Ezen Görög hajók között egy Brigg egyenesen a' Bellona felé vevén evezését, 's olly fordulásokat tévén, mellyek az Austriai fő vezérnek gyanusolnak tetszettek, ezen fő Vezér elébb tsak jeladások azután két semmi-ártalmat nem okozó lövések által megintette a' Görög Brigg' Kommandánsát, hogy távozzék el, hanem mikor látta, hogy nem engedelmeskedik és tovább is közelít a' Cs. K. hajók felé; ekkor egész oldal-tüzet adatott reá, melly olly kárt tett a' Briggnek, hogy azonnal Syra felé kénytelenített elevezni, hogy magát megfoldsztassa.

„Marquis Pauluzzi úr a' Tínoi kikötőhelyben két kereskedő hajókat talált, mellyek között egyik egy Orosz Bombár-

da, a'melley Konstánczinápoly felé evezett, 's egy Hydrai prédáló által meglepettetvén, ez, mind a' hajót mind a' rajta lévő terhet elfoglalta. A' másik is Orosz hajó, 's ezt egy Spétziai prédáló egészszen koprédálta. Panaszz érkezzvén Marquis Pauluzzi úrhoz a' megkárosított tulajdonosoktól, ő a' prédálókat kényszerítette az egyiknek kárát 2500 Piasterekkel, a' másikat 12,000 Piasterekkel vissza fordítani. A' Hydrai prédáló azonközben, kinek a' 12,000 Piastereket kellett volna fizetni, kinyilatkoztatta, hogy ő olly nagy summát lefizetni nem elégséges. A' Görög Admirális Sachturile akarta tenni érette ezen summát, hanem tölle Marquis Pauluzzi úr nem fogadta-el, hanem Jul. 26-dikán Hydrához evezvén, elvitte oda a' prédálót is, hogy ott majd felvegye rajta a' kívánt summát; Admirális Sachturi pedig Tínoól Számos felé vette evezését.

Ezen elől említett Útas beszéli továbbá, hogy ő a' Kapudán Basa' vezérlése alatt lévő Török hajós serget látta, melynek egy része Skióval által ellenben a' Fejér-Foknál állott, a' más része pedig a' Skala-nuovai öbölben evezett ide-stova. Egy harmadik része Suda felé fordult, hogy az Egyiptomi hajós sereggel özsze tsatolja magát. A' Török hajós sereg 45 hajókból, ugymint: 6 Linéa, 12 Frégát hajókból 's több apróbbakból állott. A' Török hajók között egy olly nagy Korvette is találtatik, a' melly tsupán Frank emberekkel van megrakva az első és másod Kapitányon kívül. Ezen Frank-emberek megesküdtek, hogy nem nyugosznak addig, mig azon 30 Frankokért, kiket a' Görögök egy Török Frégáton, mellyet két esztendőök előtt Szyránál elfogtak vala, talárván, kínosan megöldöklöttek, bosszút nem állanak. —

„Mondja azt is ezen Útas, hogy Számos szigetén meghasonlottak a' lakosok; 's egy rész által akarja magát a' Törökök-

nek adni, a' más rész pedig védelmezni akarja magát.

Ugyan a' Triesti Observatorban talátnak még más három levelek, Jul. 17-dik, 19 dik és 26-dik napjairól, de a' melyekből már tsak azon dolgokat tesszük kivonásban ide, a' mellyek a' már felhozott Útasnak beszédeiben elé nem fordultak, mint itt következnek: —,

„A' Bona-Dea nevű Austriai kereskedő hajó, melynek Kapitány Matteo Martinolics a' vezére és a' Három-atyafiak nevű Orosz Brigantine Kapitány Minarich Simon vezérlése alatt, épületre való gerendákkal lévén terheltetve, 's az első Damiette a' másik Alexándria felé lévén utasittatva, egy Ipsarai prédáló által Alexandretténél koprédáltattak, 's azután Nápoli-di-Romániába vitettek. Ez a' tengeri ragadozás most nem olly gyakran történik mint eleintén, melynek az az oka, hogy a' Görög hajók nagyobbára mind Hydránál gyülekeztek özsze, a' Török hajós Osztályokra figyelmezzvén, hogy ezek mit fognak mozdítani 's hogy ahoz képest tegyék osztán ők is mozdulásaiikat: de azonban jó alkalmatosság adván elé magát olykorolykor most is történnek e-féle zsákmányolások. Tsak kevés napok előtt történt, hogy a' Mistix név alatt esmeretes Görög Zsákmányolók a' Telemach nevű Orosz Brigantinét, a' melly Giokamo Karavia nevű Kapitány vezérlése alatt evezett, meglepven, eleségétől 's kevés nálla találatott kész pénzétől megfosztották, hanem a' terhet, mellyet vitt és a' melly tsak gabonából állott, nem bántották.

„Azon két hajók, a' Bona-Dea és a' Három-Atyafiak, mellyekről feljebb emlékeztünk, Nápoliba vitettetvén, ott a' rajtok találatott holmik a' Zsákmányolási Itélőszék által mind konfiskáltattak, hanem magok a' hajók elbótsáttatván, az ólta Syrához megérkeztek, 's innét a'

Kapitány Hamilton által vezéreltetett Anglus Frégát Cambrián oltalma alatt Smyrnához eveztek. Generális Marquis Pauluzzi Mikonihoz evezett, hogy azon ezer Piastereket, mellyeket ezen sziget már régen megfizetni tartozott volna, felvegye, de semmire se mehetvén a' lakosokkal, 400 embert kénytelenített a' szárazra kiszállítani, 's tsak ezeknek segedelmekkel hajthatta-fel a' mondott summát. Ezen expeditziója az Austriai fő vezérnek Jul. 21-dikén történt, 's ő innét evezett azután Tinóhoz, hol azon Hydrai Polákeret és Spétziai Brigget, mellyek az Orosz hajókat kiprédálták vala, meglepte.

A m é r i k a.

A' Mexikói Országlószék két Biztosságokat nevezett vala ki, hogy készítsenek egy olly Utasítási plánumot, mellyet a' Romai Udvarhoz küldetett Mexikói Nagy Követnek, követésre, eleibe lehessen adni. Ezen plánumot a' Biztosságok már elkészítették, és ez, hogy előre mindenek ítéletet tehessenek rolla, a' Szenátus' parantsolatjára kinyomtattott és közönségesse tétetett. Hoszszú Elő-Beszéd után ezen Romai Követségi egész tudomány, következő 15 Czikkelyekbe van befoglaltatva:

1). A' Mexikói Respublika' Religiója a' Romai Catholika Religio. Ezt a' nemzet a' maga törvényeinek oltalmok alatt tartja, és minden más Religiónak közönséges gyakoroltatását tilalmazza — 2). A' Respublika' Országlószéke az Öszszetsatolódásra megkívántató minden eszközöket elő veszen, hogy a' Romai Pápával való Öszszetsatolódást, kit ő a' Közönséges Egyház' Fejének lenni esmér, fenntartsa és megcrössittse. — 3). A' Respublika' Országlószéke, a' mi a' Dogmát illeti, alája van a' közönséges Egyházi Gyűlések' végzéseiknek vettetve: de a' mi az Egyházi Fe-

nyítéket illeti, ezen tekintetben tetszése szerént teszen határozást, hogy mit fogadjon-el mit ne — 4). A' Mexikói Közönséges Congresszus kizszorító tellyes hatalommal fel van ruháztatva, a' Respublika' földjén a' Patronatusi Jusoknak regulálására. — 5). Ugyan ezen Congresszus fenntartja magának azt, hogy a' Papság' jóvedelmét ő határozza-meg. — 6). A' Mexikói Metropolita Megyéket állithat-fel, tsatolhat öszsze, váloszthat-el, és organizálhat a' Közönséges Congresszus által megcrössített határokkal megegyezőleg. — 7). Ugyan ezen Metropolita, vagy ennek nem léteben az idősb Püspök crössíti-meg a' Suffragan (Érsekek alatt lévő) Püspököket. Ezek crössítik-meg a' Metropolita' váloszthatását. Mind két esetben jelentés tétetik a' dologról Pápa ő Szentségének. — 8). Minden Papi tárgyaknak a' Respublika földjén kell végképpen eligazittatni az Egyházi rendszabások és törvények által megrendeltetett módok szerént — 9). Semmi Idegen nem gyakorólhat a' Respublika' földjén semmi Papi Ítélet tételben álló Aktát — 10). A' Religiósus egyesületek (Barátok és Apátzák) pontosan követni tartoznak Szerzetjeiknek regulájikat, mennyiben a' Respublika' törvényeivel és a' Kánoni határozásokkal nem ellenkeznek. Minden esetek, mellyekben eddig a' Respublikán kívül lévő Tisztikarokhoz kellett járulni, a' Metropolita' alá adattatnak — 11). A' Metropolita birni fog az arra megkívántató hatalommal, hogy a' mind két Nem béli Reguláris Szerzetekből való szemellyeknek, a' kik ezt kívánni fogják, sekularizálására lépjen, 's ezt a' Megyés Püspökre is rá bizhatja — 12). Meg fog kérteteni a' Pápa, hogy egy Közönséges Conciliumot hivattasson öszsze — 13). Esztendőnként 100,000 Pésóst (500,000 Frankot) küld a' Respublika a' Pápának, mint a' szent Szék' szükségeire szolgáló önként való adományt — 14). A' több A-

merikai Respublikákkal is alkudozásokra fog lépni a Mexikói Országlószék, hogy a Papi dolgokat illető eszközök eránt egyet értvén, Pápa ő Szentségének, lehető hamarsággal egy megegyező plánumot terjeszsenek elejbe — 15). A Mexikói Országlószék különös gondot fog azon Czikkelyekre fordítani, mellyek eránt a több Respublikákkal egy ilyen megegyező plánum el nem készülhetne.“

A Kolumbiai rendkívülvaló Congresszus, minekutánna a Végre hajtó hatalomra egy törvény által rá bízta, hogy a Respublikának minden segedelemkútfejeit megnyitván a felvett tőkepenzék kamatját fizesse meg 's ez által a Hitelt az Anglus nép-nél állítsa helyre, ezzel Máj. 28-dikán üléseit bevégezte.

A La-Guayrából Jul. 3-dikán indult tudósítások szerént az Országlószék és a G. Paetz' sergei között semmi ellenségeskedések elé nem fordultak volt még addig, hanem Paetz minden eszközök által iparkodott hadi erejének nevelésén. Ő már Valencziában különös Congresszust gyűjtött össze annak meghatározására, hogy mitsoda Országlási módot adjanak Veneczuelának.

Kárthágenát oda kellett hagyni az egy ideig ott olázkodott Spanyol hadi hajóknak, mint hogy már 10 napoktól fogva nem mutatták ott magokat.

A Carakásból járó Kolumbiánó nevű Ujság Jun. 28-dikán nagyon hosszasan beszéllett arról, hogy valyon jó lenne-e Kolumbiának kormányoztatására azt a Szövetségi Systemát felvenni, melly a Guatimalai, Mexikói és Észak-Amérikai Respublikákban fennáll. Jovalltatik ezen előadásban, hogy a véghetetlen kiterjedésű Kolumbiát szakaszszák ismét azon három nagy tartományokra, mellyekből régen ál-

lott 's adjanak mindeniknek magános Helybeli Congresszust. A három tartományok legyenek: Veneczuela, Uj-Granada, és Quitó. Fő, vagy Országlószéki várost, mennyiben lehet mindeniknek a közepin kell határozni. A mi a magános három Congresszusok' jusait illeti, ezek mindenikben csak a tartomány' kormányozására 's az ő helybeli hasznainak előmozdittatására terjedjen-ki: a mi pedig a Respublika' jövedelmeit, fegyveres erejét 's több e-fele közönséges ügyeit illeti, ezen tárgyak egyedül csak a Közönséges Congresszus' keze alá tartozzanak, minden belső és külső Politikai nagy tárgyakat illető kérdéseknek meghatározásával egyetemben. Carakásban olly reménség táplálta az embereket, hogy ezen plánum valósággal be fog vétettetni Bolívarnak hazajövele után Kolumbiába is.

Londoni levelek után, mint fontost, úgy közlik sok ujságok, némelley Amérikai új Respublikákról, a következő tudósítást: — „

„A Végrehajtó Hatalom össze gyűjtötte Perú fő városában Límában Márczius' 25-kén az oda már olly számmal össze gyülekezett Képviselőket, a mennyi a törvény szerént elég arra, hogy a Congresszust ki lehessen nyitni. Hanem feletébb nagy részrehajlási faktziók mutatták ki magokat mindjárt, úgy hogy félbe kellett az ülést szakasztani, a nélkül, hogy valami határozás tétetődhetett volna. Azután az Országlótanáts úgy igazította-el a dolgot hogy maga Szenátusi Hatalmat vévén-fel, ugyan ő fogja megvizsgálni a Képviselők' meghatalmaztatását 's ő fogja meghatározni, hogy mellyiknek van bévehető meghatalmaztatása, mellyiknek nints. Azután arról adott Hirdetést-ki az Országlótanáts, már mint Szenátus, hogy a Congresszus' tagjai a Constitúzióra való meg esküvés végett álljanak elé. Hogy fog vég-

hez menni ezen esküvés, későbbre fogjuk megtudni.

„Hanem, hogy Peruban még nagyon erős a Spanyol részre-hajlás, ezt tagadni lehetetlen. Ide járul, hogy a Spanyol minden idegen kereskedést kizáró Systema alatt, Perunak némelly pontjai, feletébb sok nyereséget hajhattak magoknak. Innét lehet megmagyarázni, hogy Límát közönségesen csak Ezüst városnak szokták volt nevezni. Természeti dolog, hogy ezen régi jó állapotot sokak nem könnyen felejtik.

„Benindoaga-Donás nevű Gróf, ki a Torre-Tágle Elölülösködése alatt Hadiminister volt, és Don Terán, April. 15-dikén Limában a közönséges piatzon lövették agyon.

„A csendes Bolívar nevű, Felső Perui Respublika első Constituens Gyűlése Május 25-dikére volt határozatva.

A Bogotában, az Ánglus adósságok fizettetésére megrendeltetett adózási parantsolatok olly kemények, hogy még a Papságnak ingatlan jószágai és tizedei se kimélltettek-meg.

P o r t u g a l l i a.

A Párisi Csillag ezeket közli Aug. 23-dikán estve:

A Portugalliai Hadi Minister Saldanha-Daun illy Katona Patona Parantsolatot intézett Aug. 6-dikán az ármádához: — „Vitéz Portugallus Katonák! kik a Bonaparte Legiójít megreszkettettetek, ne engedjétek magatokat az új Constitúciónak ellenségei által megsalattatni, hogy Europa ne tseréljen felbenneteket a 24-dik gyalog Regementbéli 211, és a 17 dik béli ugyan annyi, 's a 2-dik Lovas Regementbéli 80 Rebellisekkel. De egyéb eránt is, legyetek bizonyosok a-felől, hogy a Régens Princzaszszony, ki a maga Felsőges testvérének IV-dik Pedrónak, az ő

Országa Portugallia megtartásáért felelni tartozik, azon megátalkodottakat, kik az ő Constitúzióját elfogadni nem akarják, meg fogja fenyíteni tudni.“

A Régens Princzaszszony illy Végzést hirdettetett-ki: — A 17-dik és 24 dik gyalog Regementek a rebellálásért való büntetésül örökre eltöröltetnek. Mind azok a tisztek és közemberek, kik ezen Regementeknek rebellálásában részt vettek, állitassanak hadi Itélőszék' elejébe. Azoknak, kik megbánást éreznek 's az Alentéjói és Tra-los-Montesi Kommandánsok között valamelyiknél magokat jelenteni fogják, 8 napi várokozási idő engedtetik. Két új gyalog és egy lovas Regementek organtzáltassanak haladék nélkül, a két elsőbek 25 és 26, az utolsó 13 számok alatt.

Egy Bíztoóság neveztetett-ki, hogy a Cortési Gyűléseknek alkalmas épületeket keressen-ki. Ha olly épület nem találtatna, hogy mind két Kamarák megférjenek benne, ezen esetben mindenik Kamarának egy-egy különös épületet kell rendelni, feltéven azt, hogy tsak ugyan legyen valamelyikben egy olly nagy szála, melyben, ha valamely környülállás szükségessé fogja tenni, mind két Kamarák özsze gyűlhessenek.

Úgy vagynak a rendelkezések tétettetve, hogy a Cortesek Sept. 19 dikére gyűljenek özsze, de azt vélük közönségesen, hogy Oktob. 12-dikére, mint a Pedro Császár születése' napjára fogják halasztani az első gyűlést.

B é c s.

Császár és Király Ő Felsőge méltóztatott Losontzi Báró Bánffy Miklós Urat, az ő tudomány béli tehetségeire 's a Felsőges szolgálatban eddig bizonyított buzgó szorgalmára nézve való tekintetből, az Erdélyi Királyi Kormányozószéknél Honorarius Concipistává kinevezni.

*A' pénzfolyamat Augustus' 31-dikén ;
közép árr :*

A' Státus' 5 p. Centes Obligázióji 91 5/16
Az 1820-béli sorsosok , 132
Az 1821-béli hasonlók, 115 3/5
Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligá-
zióji, 43 1/2 forint. keltek, mind C. ben.
A' Bankó Aktziák keltek 1075 forinton
Conv. Pénzben.

Magyar Ország.

Posony Aug. 29-dikén. — Azon Izenet, melyről közelébb költ Ujságunkban emlékeztünk, a' Kerületi Ülésben elvégeztetvén, végre az Augustus 26-dikán tartatott 137-dik Országos Ülésben megfontoltatván, kevés változtatással a' Mág-
nások Táblájához által küldetett, és ott felolvastatván D. ktátúrára botsáttatott. Ugyan ezen Izenetet a' Mág-
nások Táblája Aug. 28-dikán a' 138-dik Országos Ülésben fontolás alá vette, 's az Ülés déli egy óránál tovább terjedvén, a' Rendek-
nek ekkor nem lett ülése.

Zágrábból e'képpen ír az ott kijövő
Luna nevű ujság: — „

„Duzek Borbára nevű 7 esztendős leányka, Zágrábtól egy órányinál valamivel nagyobb távolságra fekvő Ivantzi nevű falunak határán szarvasmarhákat legeltetvén a' mezőn, a' gyermekekre hirtelen és nagy sebeséggel rá rohant egy nyőstén Farkas, 's harapást ejtett rajta. Hanem, nem lehet eléggé bámolni, hogy itt mit véghez vitt a' Mindenható segedelem! Midőn a' gyenge leányka a' vad állattal való tusakodásban már csak nem egészen el lankadva magán kívül volna, a' hozzá nem messze legelő tehenek és ökrök által mentetett-meg a' szeme előtt álló széllyelszaggattatástól, mellyek a' Farkasra rohanván, azt, szarvaikkal úgy össze döfölték, hogy kénytelen volt futás által

megtartani magát. Azon közben a' gyermek keserves kiáltozására 's a' barmok' szokatlan öszszeszaladására 's lármájokra, mezei munkás emberek is szaladtak oda; kik még azon napon vadászatot tartottak 's olly szerentsések voltak, hogy a' következett reggel a' Stenyevetzeri erdőben a' vadállatot felhajtották 's meg is lötték. Reménség van, hogy egy hamar elé hivattott Orvosnak segedelme által a' gyermek is meg fog életben tartatni.

Sopronyban Aug. 17 dikén az Augustána Vallásnak a' Dunán túl lévő Kerületbeli hívei pompás inneplést tartottak, melyben minden jelenlévők tiszta és szívbeli részvételre indítottak. — Ugyan is Méltóságos Aszódi Báró Podmaniczky Károly, Bányász Kamarának Tanácsosa ezen Kerület' Fő Inspectorának béiktattatott, melyre a' múlt esztendei Junius 8-dikán a' Pápai gyűlés egy akarattal kiálította. Ez történt az ide való Evangélikusok templomában délelőtt 9 órakor, és a' Kerület' minden tájainak közel 200 papi, és világi rendű Követjei, ezeken kívül minden rangú, korú, és nemű nagy gyülekezet volt jelen ezen inneplésen. Minnekutánna a' tisztelt béiktatandót számos Deputatio vezette szállásáról az Isten' házába, és a' bemenetelnél ismét más köszöntötte, az oltárhoz közelített, hol az ő, és a' Kerületnek többi fő személyei' számára székek voltak készítve. Erre elkezdődött a' Veni Sancte, különösen ezen innepre készített énekléssel, és Tiszt. Tudós Szűts István Consenior, és Téthi Prédikátor Úr erre alkalmaztatott beszédet tartott. — Ezután következett voltaképpen a' béiktatás. Fő Tisztelendő Kis János, Superintendens Úr rövid, fontos beszédében kijelenté az egész Kerületnek megegyező kívánságát, és azt a' Fő Inspector Úr' jó akaratjába hathatósan ajánlá. A' béiktatott Úr erre igen velős, és

méltóságos beszéddel felele, és háromszori Eljen! kiáltás után az új Fő Inspector Úr megesküdt a' Kerületnek világi Jegyzője által felolvastatott forma szerint; és az említett éneknek béfejező versei végezték az innapi szertartást. — Azután olyan tárgyakról folyt a' tanátskozás, mellyek a' Kerületi gyűlésnek minden esztendőben tárgyai szoktak lenni. Ezen nap 1 1/2 óráig a' templomban voltak: más nap pedig a' Lyceum' hallgató palotájában reggeli 8 órától fogva délután 3 óráig. — Ezen alkalmatosságra ötféle verszetek jelentek meg, annak jeléül, melly jó érzéssel vannak mindnyájan az új Fő Inspector Úrhoz, és a' Duna jobb partján is, melly kedvesek a' Muzsák. — A' tudósító még azon megjegyzést teszi hozzá: hogy a' mit ezen innapi szertartáson mondtak, szólottak, az mind Magyar nyelven történt, és a' Muzsák is örvendező énekeikkel ugyan ezen nyelven szolgáltak.

Budáról. A' Borsod Vármegyei Nemzeti Színjászó Társaság a' múlt hónap végével ide megérkezvén, a' Budai Játékszínen egy néhány daraboknak előadásával tellyesen megnyerte a' közmegeledést; nevezetesen a' legelső nemzeti Operának Béla Futásá-nak helyes előadása által, a' nagy számú Közönség, melly örömezzel halgatá anya nyelvünknek a' muzsikális énekekre is tökéletes alkalmas voltát, azzal mutatta meg eránta való megeledését, hogy annak másodszori előadására még nagyobb számmal gyülekeztenek öszve. Különösen pedig Székelyné Aszszony, valamint mindég, úgy most is a' Szebeni Erdőnek, és Bátori Máriának előadása által, nem különben Székely, és Celestin Urak is annyira magokra vonták a' köz kedvet, és figyelmet, hogy valamint a' játékoknak folyta alatt több ízben, úgy a' végein is

az erántok való megeledésnek bizonyosságául köz felkiáltással az egész Közönség által kihívattak, és azon óhajtást gerjesztették magok eránt a' számos nézőkben, hogy vajha más nagyobb, és mélyebb daraboknak is előadásával gyönyörködtethették volna a' nemzeti érzést.

A' tűzi szerentsétlenségek a' Dunántúl olly szörnyen szaporodnak, hogy hiteles tanúk beszédeik szerint a' népnek tellyes elrémülésére méltó okot szolgáltatnak. Ugyan is Aug. 16 ra virradóra a' Füredi Savanyó-Vízen tűz támadván az úgy nevezett régi Traktért, és a' fürdő-házat elemesztette. Valamint más nap a' közel lévő Füred Helységben is tűz támadván, egy pár Házat hamuvá tett, és a' népet egész rémülésbe hozta. — Káros tűz volt két ízben Körmöndön, és egyszer Vas-Várott is; úgy Oszkón, és más helyeken.

E r d é l y.

A' Szebeni Magistrátus illy Hirdetést tétetett Aug. 14-dikén közönségesse: — „Mint hogy az Udvari Konsuláris Ágenseknek jelentéseik szerint Moldovában és Oláh országban az ott kiütött Pestis felettébb nagyon terjed, erre nézve az Erdélyi Fő Méltóságú Kormányozó Szék az egészségnek ezen Nagy Fejedelemségben lehető fenntartatása végett Atyáskodó gondossága szerint a' mult Augustus' 7-dikén költ Határozása által megrendelni méltoztatott, hogy a' mondott hónapnak 25-dikétől fogvást, mind azokkal *Standrecht* szerint kellessék bánni, kik az egészségre nézve kiadatott 's kiadandó rendeléseket által hágják. Melly is ezennel mindeneknek tudtokra adatván, egyszersmind az ia közönségesse tétetik, hogy kedvetlen történeteknek megelőztethetések végett ennekutánna senki a' maga lakóhelysége béli

Előjáróság úti vagy egészségi passusa (szabadsági levele) nélkül azon helységről, a'hol lakik, elútozni ne bátorkodják.“

J e l e n t é s

Hogy a' Tudós Nemes Magyar Közönség a' Felső Magyar-országi Minerva mostani állapotjának miben létét tudhasa, jónak találtuk a' Redakciónak és Kiadónak nevekben a' következő Jelentést ide iktatni: —

Folyó-írásunk' ez idei 2-dik Negyedje rendes idejénél később jelent-meg — nem miattunk, hanem I g a z S á m u e l Úrnak Bécsben történt meghalálózása, 's a' második Negyed' előtt álló kép' érkezésének e' szomorú esetből származott elkésése miatt.

Sajnálva kell itt megvallanunk a' Közönség előtt, hogy Elő-fizetőink' száma ez idén felette kitsiny. Mikor mi a' kérdésben forgó Folyó-írás' kiadásához fogtunk, minket nem egyéb mint a' Hazai Nyelv' és Literatura szent ügye elő-mozdításának kívánása buzdított. Nagy esmeretlenséget árultunk volna el Hazánk' jelen állapotjával, ha egy Magyar Folyó-írás kiadásánál, hasznot remélnék vala. Szomorúan tudjuk azt mindnyájan, 's csak rajtunk magunkon áll, hogy e' vallomány' szégyene, annak lételevel együtt elenyészsen, hogy Honnunkban a' Magyar könyvek — Magyar Folyó-írások' Kiadóji szerentséseknek tartják magokat, ha annyit vesznek-bé, hogy a' nyomtatás és egyéb költségek' ára vissza-pótoltassék. De ennyit legalább kívánni, nem tsak lehet, de kell is. Honnunknak több mint egy útra van szüksége, mellyen a' Tudományok 's a' Hazai Nyelv terjesztődjék. — Minden Magyar Folyó-írás' ügye, Nemzeti ügy tehát — 's mindenkit a' ki a' Honni Nyelvnek, 's kö-

vetkezésképpen a' Nemzeti betsületnek és dísznek barátja, közelről illet. Ugyan, akkor fognánk é a' szép pályán elmaradni — mikor 50 esztendei tusakodások után egy szép nap' ditső reggele derül? — mikor az út már félig verve van, 's mikor Hazánk Kép-viselőji az Ország-gyűlésén nemes törekedések és áldozatok által igyekeznek maradandóvá tenni azon dísz, 's győzhetetlenné azon erőt, melly ránk tsak Nemzeti Nyelvünk' és Literaturánk' mivélése által háramolhat?

Ezen érzeményekkel hívunk mi meg minden Hazafit Folyó-írásunk' elő-mozdítására! — ezen szempont alatt kérjük e' tárgyat tekintetni. Méltóztassanak azok, kibennünket elő-fizetéssel megtiszteltek, de tartozásaikat, még a' tavalyi esztendőre se tették-le, ezeket minél előbb vagy a, Posta' útján, a' Kiadóhoz küldeni Kassára vagy Pesten Könyváros Eggenberger, Posonyban Könyváros Schwaiger Uraknál letenni — azon elő-fizetést beszédő Urak pedig a' kiknél a' tavalyi vagy ez idci Summák letéve hevernek, nekünk ezeket minél előbb beküldeni; meggondolván ezen utolsók, hogy azon nemes ügy, mellyben fáradoznak, megérdemli hogy elő-segítség, 's hogy ezen Intézet elenyészése' esetében, ők fognak a' Haza előtt nagy részt okoztathatni.

Mi részünkről, azoknak kik eddig elé, készséggel és pontossággal feleltek meg kéréseinknek, hálás köszönetünket nyújtjuk — 's ígérjük, hogy — ha tsak az utolsó szükség el nem tilt szándékunktól, állhatatossan fogunk igyekezni, azon úton mellyett választánk, Hazánk' — ezen szeretett és közös Anyánknak — szolgálhatni.

Kassán, Július' 20-dikán 1826.

A' Redakció és Kiadó.